Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U101542

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 30-11-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лященко Віра Михайлівна

2. Vira M. Liashchenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 015

Назва наукової спеціальності: Професійна освіта (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Професійна освіта

Дата захисту: 21-09-2023

Спеціальність за освітою: Дошкільне виховання. Музичне виховання

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 015.21.23

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 14.15.24, 14.35, 14.37.27

Тема дисертації:

1. Формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти

2. Forming professional competence of inclusionresource centers' specialists in conditions of postgraduate education

Реферат/анотація:

1. Дослідження присвячено формуванню професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти. Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що: – уперше обґрунтовано теоретичні й методичні засади формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти; змодельовано систему формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти; оновлено зміст освітніх програм із курсів підвищення кваліфікації фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; поєднано традиційні та інноваційні форми й методи навчання цієї категорії педагогічних працівників; – удосконалено зміст базових понять («компетентність», «професійна компетентність», «інклюзивно-

ресурсний центр», «фахівець інклюзивноресурсного центру», «післядипломна освіта»); методику й діагностичний інструментарій формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; зміст поняття «професійна компетентність фахівців інклюзивно-ресурсних центрів» як інтегральної характеристики, що ґрунтована на професійних знаннях, уміннях і навичках, а також особистісних якостях, необхідних для реалізації діагностичного, психологопедагогічного, корекційно-розвивального, консультативного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, їхніх батьків і педагогів у закладах освіти; доведено, що професійна компетентність фахівців інклюзивноресурсних центрів виявляється в здатності до ефективної професійної комунікації та взаємодії з учасниками освітнього процесу, а також із членами команди психолого-педагогічного супроводу дитини з ООП; – набули подальшого розвитку компоненти (мотиваційно-ціннісний, корекційно-педагогічний, діагностико-аналітичний), критерії (особистісний, практично-діяльнісний, моніторинговий), показники сформованості компонентів за критеріями (мотиваційно-ціннісний компонент: мотивація та інтерес до роботи з дітьми з ООП; пропаганда цінностей інклюзивної освіти під час проведення корекційно-розвиткової роботи; особистісні та професійно значущі якості для корекційно-розвивальної роботи з дітьми з ООП; корекційно-педагогічний компонент: наявність професійних знань із педагогіки, вікової та педагогічної психології, ІКТ; наявність професійних знань із корекційної педагогіки, її галузей, реабілітології, спецпсихології, нейрофізіології, медицини, лікувальної педагогіки; сформованість спеціальних умінь; діагностико-аналітичний компонент: діагностика й комплексне оцінювання розвитку дитини, провадження консультативної діяльності; ведення документації ІРЦ у межах професійної діяльності; моніторинг динаміки розвитку дитини; рівні (високий, середній, низький) сформованості професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів; науково-методичне забезпечення формування професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів в умовах післядипломної освіти. Практичне значення одержаних результатів полягає в розробленні, оновленні, удосконаленні й упровадженні в процес післядипломної підготовки фахівців інклюзивно-ресурсних центрів: – освітніх програм із курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо інклюзивної освіти; учителів спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів, сурдопедагогів, тифлопедагогів, корекційних психопедагогів (олігофренопедагогів), логопедів, практичних психологів і соціальних педагогів; – комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників (асистентів учителя закладів загальної середньої освіти); – освітньої програми короткотривалих курсів підвищення кваліфікації «Технології створення корекційно-розвиткових програм» для практичних психологів закладів загальної середньої освіти; – програм тематичних спецкурсів: «Організація інклюзивної освіти як складник «Нової української школи», «Інклюзивна освіта: перші кроки в роботі з «особливими дітьми», «Орієнтація на потреби учня в умовах інклюзивної освіти», «Організація освітнього процесу в інклюзивному класі в умовах дистанційного та змішаного навчання», «Особливості роботи з соціально дезадаптованими дітьми», «Організаційно-педагогічні умови впровадження інклюзивної освіти», «Основи корекційної педагогіки», «Моделювання корекційної роботи логопеда», «Корекційно-розвивальна робота в разі аутизму», «Організація інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти: нагальні питання», «Навички кризового консультування та розвиток психосоціальної стійкості до стресу в дітей»; для асистентів учителів закладів загальної середньої освіти «Організація освітнього процесу в інклюзивному класі в умовах дистанційного та змішаного навчання», «Технологія організації інклюзивного навчання в загальноосвітніх навчальних закладах»; «Психолого-педагогічний супровід дітей з труднощами в навчанні в умовах спеціальної та інклюзивної освіти».

2. The dissertation is devoted to the specialists of inclusive resource centers' professional competence formation in the conditions of postgraduate education. The scientific novelty of the results of the study is that for the first time: the theoretical and methodical bases of inclusive resource centers specialists professional competence formation in the conditions of postgraduate education are proved; the system of inclusive resource centers specialists professional competence formation in the conditions of postgraduate education; the system of inclusive resource centers specialists professional competence formation in the conditions of postgraduate education is modeled; updating the content of educational programs of advanced training courses for specialists of inclusive

resource centers; combination of traditional and innovative forms and methods of teaching this category of educators; the content of basic concepts («competence», «professional competence», «inclusive resource center», «inclusive resource center specialist», «postgraduate education») were improved; methods and diagnostic tools for the inclusive resource centers specialists professional competence formation; the content of the concept of «professional competence of specialists of inclusive resource centers» as an integral characteristic based on the availability of professional knowledge, skills and abilities, as well as personal qualities in the implementation of diagnostic, psychological and pedagogical, correctional and developmental, counseling support for children with special educational needs, their parents and teachers in educational institutions, and manifests itself in the ability to communicate and interact effectively with participants in the educational process and also with members of the team of psychological and pedagogical support of a child with SEN. components (motivational-value, correctional-pedagogical, diagnosticanalytical), criteria (personal, practical-activity, monitoring), indicators of component formation according to the relevant criteria (motivational and value component: 1) motivation and interest in working with children with SEN; 2) promotion of the values of inclusive education during correctional and developmental work; 3) personal and professionally significant qualities for the implementation of correctional and developmental work with children with SEN; correctional and pedagogical component: 1) availability of professional knowledge in pedagogy, age and pedagogical psychology, ICT; 2) availability of professional knowledge in correctional pedagogy, its branches, rehabilitation, special psychology, neurophysiology, medicine, medical pedagogy; 3) the formation of special skills; diagnostic and analytical component: 1) implementation of diagnostics and comprehensive assessment of the child's development, conducting consultative activities; 2) maintaining the IRC documentation within the framework of professional activity; 3) monitoring the dynamics of the child's development), levels (high, medium, low) of the inclusive resource centers specialists professional competence formation; scientific and methodological support for the inclusive resource centers specialists professional competence formation in conditions of postgraduate education have been further worked out. The practical significance of the obtained results is to work out, to update, to improve and to implement in the process of inclusive resource centers' specialists' postgraduate training: educational programs of advanced training courses: pedagogical workers on the issue of inclusive education; teachers of special boarding schools, deaf educators, typhlopedagogues, correctional psychopedagogues (oligophrenic pedagogues), speech therapists, practical psychologists and social pedagogues; a comprehensive training program for specialists of inclusive resource centers; educational program of short-term refresher courses «Technologies for the creation the correctional and developmental programs» for practical psychologists of general secondary education; programs of thematic special courses: «Organization of inclusive education as part of the «New Ukrainian School», «Inclusive education: the first steps in working with «special children», «Focus on student needs in inclusive education», «Organization of educational process in inclusive classroom in conditions of distance and blended learning», «Features of work with socially maladapted children», «Organizational and pedagogical conditions for the implementation of inclusive education», «Fundamentals of correctional pedagogy», «Modeling of speech therapists' correctional work», «Correctional and developmental work in autism», «Organization of inclusive training in general secondary education institutions: urgent issues», «Crisis counseling skills and development of psychosocial resilience to stress in children».

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- Лященко В. М. Інноваційна діяльність як предмет наукових досліджень. Педагогіка та психологія: зб. наук. пр.; за заг. ред. акад. І. Ф. Прокопенка, проф. С. Т. Золотухіної. Харків: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2018. Вип. 59. С. 24–32.
- Лященко В. М. Інноваційні форми підвищення компетентності педагогічних працівників Харківської області з питань навчання дітей з особливостями психофізичного розвитку в закладах освіти. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2021. № 79. Т. 2. С. 23–26.
- Лященко В. Підходи до розвитку професійної компетентності фахівців інклюзивно-ресурсних центрів у післядипломній освіті. Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. 2021. Вип 43. Т. 2. С. 224–229.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Казачинер Олена Семенівна

2. Olena Kazachyner

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 25125585

Місцезнаходження: , Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Демченко Ірина Іванівна

2. Iryna Demchenko

Кваліфікація: д.пед.н., професор, 13.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний університет біоресурсів і природокористування України

Код за ЄДРПОУ: 00493706

Місцезнаходження: вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Литовченко Світлана Віталіївна

2. Svitlana Lytovchenko

Кваліфікація: д.пед.н., старший науковий співробітник, 13.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 21560861

Місцезнаходження: вул. М. Берлинського, буд. 9, Київ, 04060, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Вікторія Євгенівна

2. Viktoriia Kovalenko

Кваліфікація: к. психол. н., доцент, 19.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 25125585

Місцезнаходження: , Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шишенко Валентина Олексіївна

2. Valentyna O. Shyshenko

Кваліфікація: к. пед. н., доц., 13.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Код за ЄДРПОУ: 02125585

Місцезнаходження: вул. Алчевських, буд. 29, Харків, Харківський р-н., 61002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Іонова Олена Миколаївна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Іонова Олена Миколаївна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Боярська-Хоменко Анна Володимирівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна